

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/372-179

6. juli 2020

Svar på henvendelser om egen kompensasjonsordning for tilleggsnæringene i landbruket

Vi viser til henvendelse fra Norges Bondelag av 29. april og 16. juni og Norsk Bonde- og Småbrukarlags henvendelse av 11. mai, der det blir uttrykt et behov for en egen likviditetsordning for tilleggsnæringene i landbruket for virksomheter som har opplevd omsetningsfall som følge av covid-19.

Det er vist til at den midlertidige kompensasjonsordningen som regjeringen har innført ikke er relevant for de av landbrukets bedrifter som ikke har tilleggsnæringen organisert som et eget foretak. Ettersom disse vil ha et totalregnskap der den ordinære landbruksproduksjonen omfattes, vil omsetningstapet trolig ikke kunne bli så stort som kravet tilsier i kompensasjonsordningen. Det blir videre vist til at det er mangel på likviditet som er utfordringen, og at en ev. kompensasjonsordning bør beregnes med bakgrunn i fall i omsetning.

I Norges Bondelags innspill av 16. juni foreslås det videre et tiltak for å få til mer direkte salg for lokalmatprodusentene, der produsentene som deltar på Bondens Marked skal slippe å betale deltakeravgift for å stå på markedene i hele landet ut 2020. Det foreslås at de ulike markedsarrangørene får dekket tapt deltakeravgift gjennom et tilskudd finansiert av ledige og/eller omdisponerte midler fra utviklingsprogrammet som forvaltes av Innovasjon Norge.

Vurderinger fra Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet har vurdert behovet og muligheten for å opprette en egen kompensasjonsordning for tilleggsnæringene i landbruket. Regjeringens kompensasjonsordning har som formål å bistå virksomheter som er særlig rammet av omsetningsfall som følge av covid-19, for å unngå konkurser som ellers ikke ville inntruffet. Da ordningen ble

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Siri Lothe
22 24 92 17

opprettet ble det formidlet at ordningen var formet så generelt at det ikke skulle være behov for å opprette særskilte bransjeordninger i tillegg til kompensasjonsordningen.

Landbruks- og matdepartementet har forståelse for den krevende situasjonen enkelte aktører innen landbrukets tilleggsnæringer står i og har sett på ulike muligheter for nye tiltak. Det er flere forhold som må vurderes for å kunne etablere en særskilt kompensasjonsordning for landbruksvirksomheter som ikke har tilleggsnæringen organisert som et eget foretak. Av hensyn til likebehandling, måtte ordningen innrettes slik at foretakene som fikk støtte ikke kommer vesentlig bedre ut enn de som er berettiget støtte over den generelle kompensasjonsordningen. Videre vil ordningen ha relativt høye kostnader knyttet til utbetaling av mange mindre beløp, og kostnader for søkere som vil måtte gjøre en betydelig dokumentasjonsjobb.

Finansieringskilden for en slik ordning ville ha vært Utviklingsprogrammet som forvaltes av Innovasjon Norge. Valg av en slik løsning har blitt vurdert opp mot hva som kan oppnås ved alternativ bruk av midlene. Innenfor Utviklingsprogrammet vil det være å gi målrettet støttet til vekstbedrifters prosjekter, samt nettverks-, kompetanse- og omdømmetiltak som kan gi en mer langsiktig gevinst. Dette er koronatiltak som allerede er innført over Utviklingsprogrammet, og som har vært etterspurt og ser ut til å treffe mat- og reiselivsbedriftenes utviklingsbehov godt. Innovasjon Norge viser til at så langt er det innvilget 27 mill. kroner til særskilte koronatiltak til bedrifter over hele landet, og søknader på over 4 mill. kroner er i vente.

Etter en samlet vurdering har departementet konkludert med at det er krevende å etablere en egen likviditetsordning for tilleggsnæringer i landbruket i tillegg til den generelle kompensasjonsordningen som allerede eksisterer. Departementet støtter imidlertid Norges Bondelags vurdering om at det er behov for å stimulere til mer direkte salg for lokalmatprodusentene som har utfordringer som følge av Covid-19. I supplerende oppdragsbrev til Innovasjon Norge vil vi derfor åpne for at Bondens marked, og andre salgsmesser for lokalmat, kan søke Innovasjon Norge og Utviklingsprogrammet om støtte for å dekke deltagerkostnader. Dette kan gi produsentene mulighet til å delta på messer gratis eller til redusert pris.

Relevante tiltak som allerede er iverksatt

Ut over dette vil vi peke på at det er iverksatt en rekke tiltak for å avhjelpe situasjonen som også kommer denne målgruppen til gode. I tillegg til regjeringens kompensasjonsordning, lempinger i permitteringsregelverk og endring i betalingsfrister for mva., er det gjort flere tiltak på landbruksområdet for å avhjelpe situasjonen. Innenfor Utviklingsprogrammet og Investerings- og bedriftsutviklingsordningen (IBU-ordningen) er det gjort justeringer som er tilpasset tilleggsnæringene i landbruket. Dette omfatter:

- Avdragsutsettelse på lån for de som har lån gjennom Innovasjon Norge
- Mulighet for økt tilskuddsandel (for de som søker bedriftsutviklingsstøtte over IBU-ordningen)
- Økt fleksibilitet innenfor Utviklingsprogrammet for å møte utfordringene som følge av Covid-19

- Opprettholdelse av støtten til regionale matfestivaler, selv om disse ikke kan gjennomføres på vanlig vis i år

LMD har videre gjort noen avbøtende tiltak i annet regelverk som også avhjelper enkelte av disse næringene. Departementet har justert forskriften om kvoteordningen for melk slik at lokalforedlingsforetak etter gitte forutsetninger skal kunne levere ku- og geitemelk til TINE uten å bli ilagt overproduksjonsavgift.

I tillegg vil vi også nevne at regjeringen har avsatt 600 mill. kroner til kommunale næringsfond for å støtte lokalt næringsliv i distriktskommuner. Midlene kan bl.a. nyttes til direkte bedriftsstøtte og tilretteleggende støtte. Kommunene skal bevilge penger til tiltak som de mener er særlig viktige for å motvirke de negative virkningene av covid-19. Midlene vil bl.a. være viktig for små reiselivskommuner i distriktene. Midlene vil på denne måten også være aktuelle for tilleggsnæringene i landbruket.

Med hilsen

Kristin Orlund (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Lothe
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO